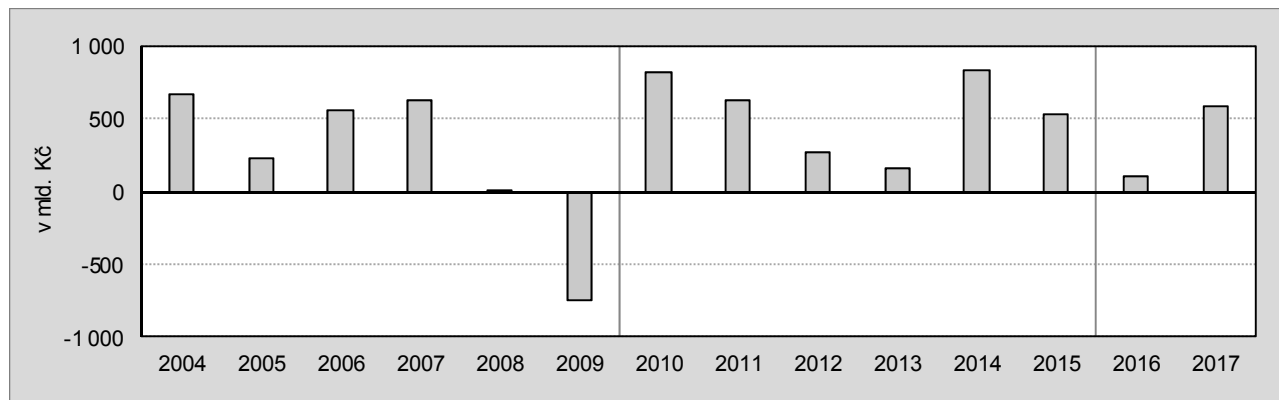

Zahraníční obchod České republiky se zbožím¹ v roce 2017

1. Vývoj zahraničního obchodu

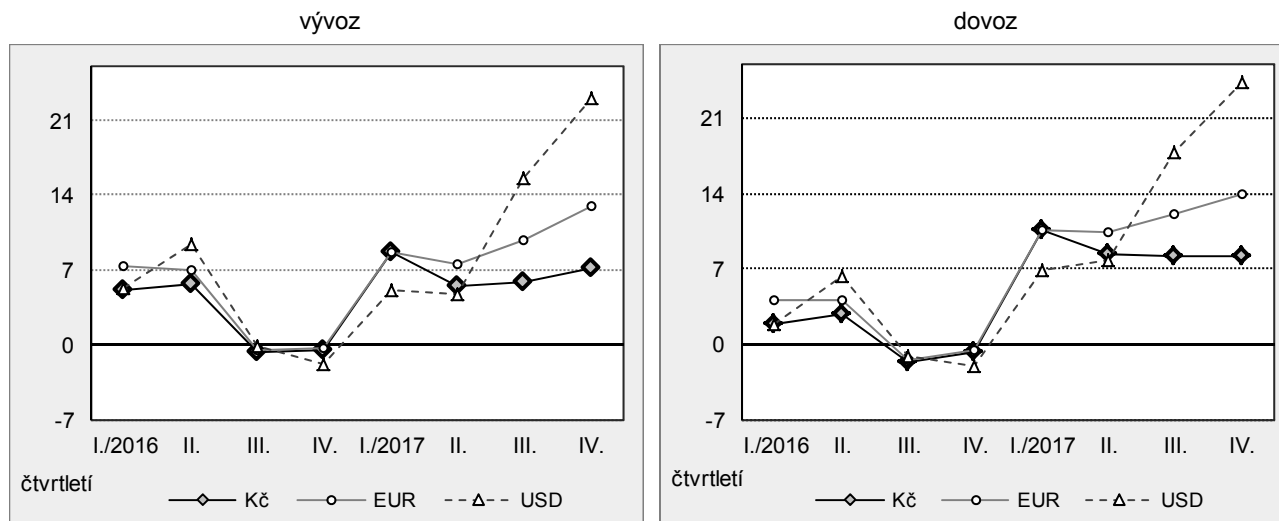
Obrat zahraničního obchodu České republiky se zbožím opět vzrostl. Meziroční nárůsty obratu pokračují nepřetržitě již od roku 2010, přičemž absolutní meziroční přírůstek 577,3 mld. Kč v roce 2017 byl srovnatelný s přírůstkem v roce 2015. V porovnání s rokem 2016 se součtová hodnota vývozu a dovozu zvýšila o 7,7 % a dosáhla 8 046,0 mld. Kč.

Graf 1 - Meziroční změny obratu zahraničního obchodu

Celková hodnota **zboží vyvezeného** z České republiky v roce 2017 se rovnala 4 244,6 mld. Kč. V porovnání s rokem 2016 vývoz vzrostl o 6,8 %, tj. o 270,5 mld. Kč. Tento relativní i absolutní meziroční přírůstek byl výrazně vyšší než v minulém roce, kdy vývoz se navýšil pouze o 2,3 % (o 90,8 mld. Kč).

Graf 2 - Meziroční změny vývozu a dovozu v %

Vývoz i dovoz vyjádřený v eurech zaznamenal v roce 2017 meziroční navýšení o 9,7 % a 11,8 %. Rychleji rostl vývoz a dovoz vyjádřený v amerických dolarech² (o 12,0 % a o 14,2 %).

Dovoz zboží v roce 2017 byl stejně jako vývoz rekordní a vzrostl na 3 801,4 mld. Kč z 3 494,7 mld. Kč v roce 2016. Tempo růstu dovozu předstihlo vývoz, což znamenalo zvýšení dovozu o 8,8 % (v roce 2016 jen o 0,5 %) a v absolutním vyjádření o 306,8 mld. Kč.

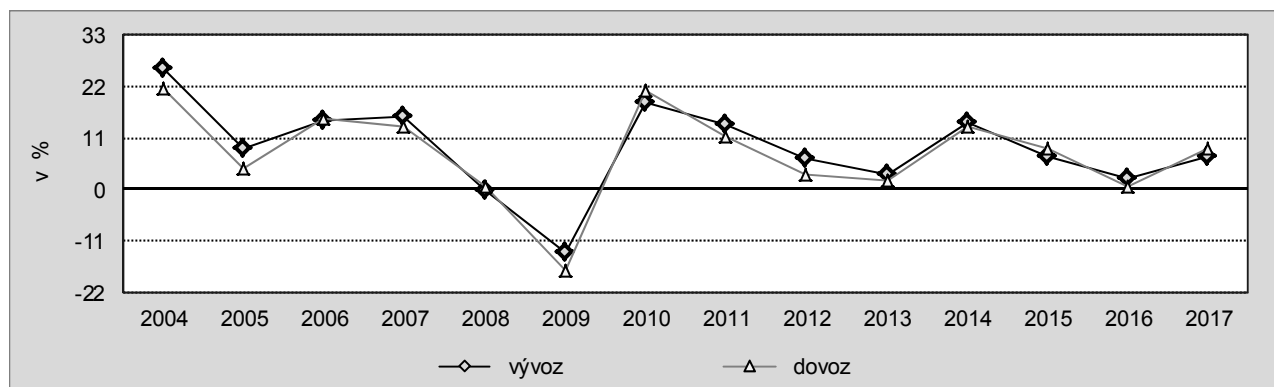
¹ Publikace „Zahraníční obchod České republiky se zbožím v roce 2017“ obsahuje data zahraničního obchodu v **přeshraničním pojetí**, které vypoovídá výhradně o fyzickém pohybu zboží přes hranice bez ohledu na to, zda dochází k obchodu mezi českými a zahraničními subjekty. Tyto údaje jsou mezinárodně srovnatelné a mohou sloužit jako indikátor vývoje hodnoty obchodu.

Od roku 2016 byla aktualizována metodika zahraničního obchodu pro zachycení dovozu zemního plynu. V datech není zohledněn dopad v letech 2014 (v odhadované hodnotě 4,4 mld. Kč) a 2015 (v odhadované hodnotě 16,2 mld. Kč).

Údaje za rok 2016 a 2017 jsou definitivní.

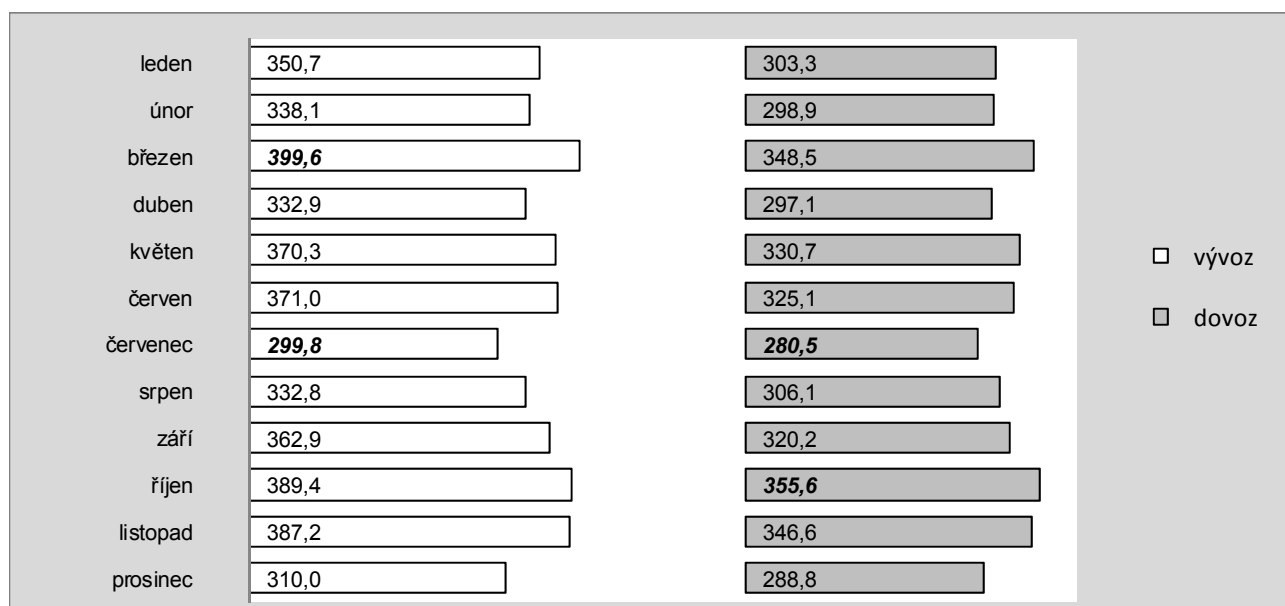
² V lednu až prosinci 2017 proti lednu až prosinci 2016 posílila Kč vůči euru o 2,7 % a vůči USD o 4,5 %. Výrazné posílení koruny vůči americkému dolaru se projevilo zejména v druhé polovině roku 2017.

Graf 3 - Meziroční změny vývozu a dovozu v %

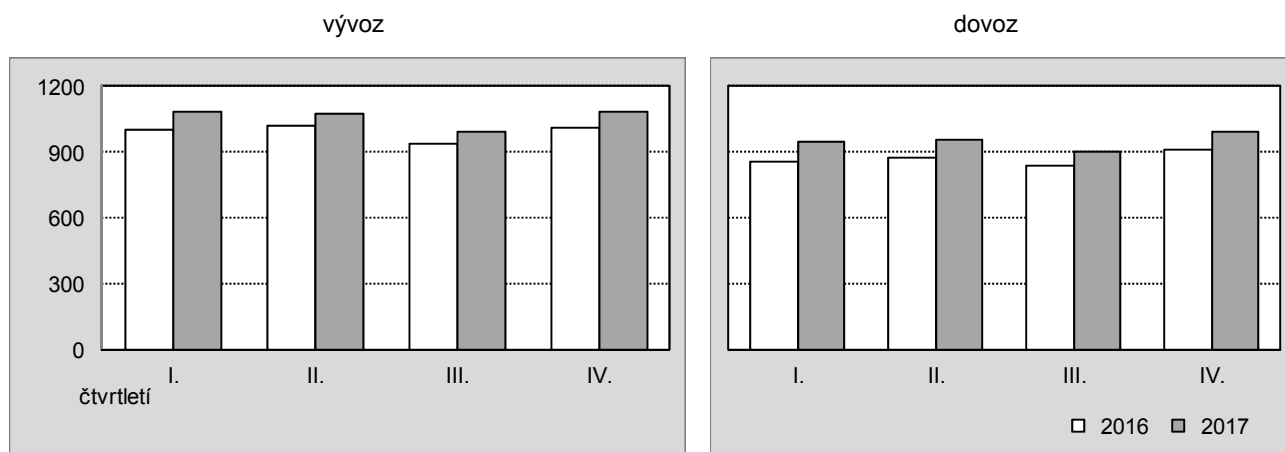
Z krátkodobějšího pohledu na vývoj zahraničního obchodu **v jednotlivých měsících** roku 2017 vyplývá, že nejvíce se vyváželo zboží v březnu (399,6 mld. Kč) a dováželo v říjnu (355,6 mld. Kč). Vlivem čerpání celozávodních dovolených ve významných podnicích byly nejnižší hodnoty vývozu i dovozu dosaženy shodně v červenci (299,8 mld. Kč a 280,5 mld. Kč).

Graf 4 - Zahraniční obchod v jednotlivých měsících roku 2017 (v mld. Kč)

Celoroční vývoj vývozu a dovozu byl ovlivněn rozdílnou dynamikou **v jednotlivých čtvrtletích** roku 2017, přičemž všechna období zaznamenala výjimečně meziroční růst.

Graf 5 - Zahraniční obchod České republiky v jednotlivých čtvrtletích (v mld. Kč)

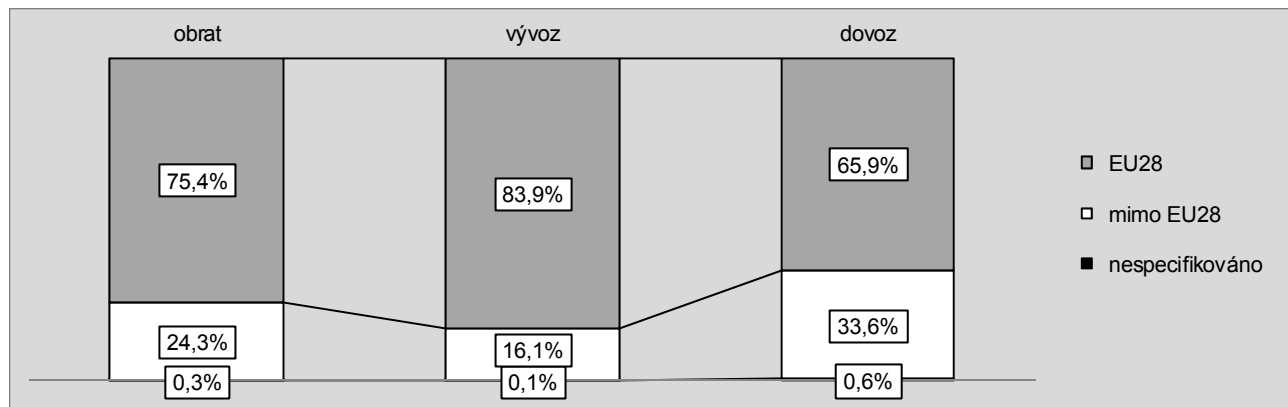

2. Teritoriální struktura

2.1. Zahraniční obchod České republiky se státy EU³ a mimo EU

Podíl zahraničního obchodu se státy EU na celkovém **obratu** zahraničního obchodu České republiky v roce 2017 dosáhl 75,4 % (6 063,0 mld. Kč) proti podílu předchozího roku 75,9 % (5 668,7 mld. Kč), přičemž na obchod se státy mimo EU připadlo 24,3 %⁴ (1 958,2 mld. Kč) ve srovnání s 23,8 % (1 774,6 mld. Kč) v roce 2016.

Graf 6 - Teritoriální struktura zahraničního obchodu v roce 2017 (podíly v %)

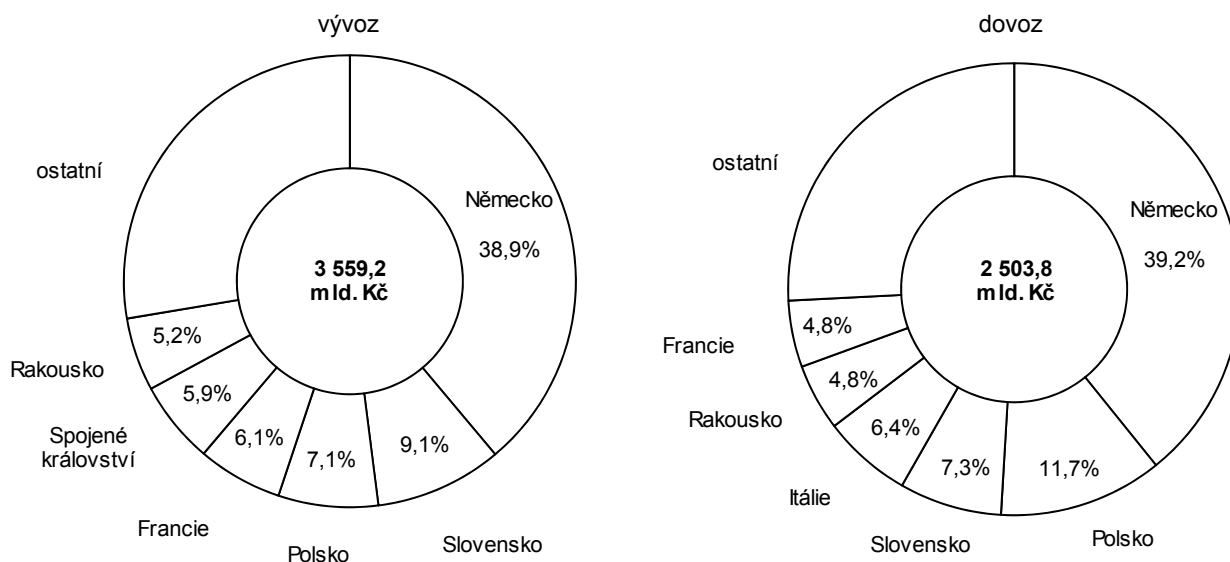
Vývoz zboží do států EU v roce 2017 vzrostl o 7,1 % na 3 559,2 mld. Kč. Absolutní přírůstek 235,5 mld. Kč kladně ovlivnilo navýšení obchodu především s Německem (o 97,2 mld. Kč), Nizozemskem (o 33,6 mld. Kč), Polskem (o 24,9 mld. Kč), Rakouskem (o 18,1 mld. Kč) a Maďarskem (o 12,5 mld. Kč).

Negativně se projevil pokračující pokles vývozu Česka na Slovensko o 7,6 mld. Kč.

Mírný meziroční pokles vývozu České republiky **do mimounijních států** o 0,1 % v roce 2016 byl v následujícím roce vystřídán růstem o 5,3 % (34,4 mld. Kč). Mezi státy, které zaznamenaly nejvýraznější meziroční absolutní nárůst, patřila Čína (o 9,4 mld. Kč), Ruská federace (o 7,0 mld. Kč) a Ukrajina (o 6,2 mld. Kč). Naopak v roce 2017 nastal pokles vývozu do Japonska (relativně o 20,2 %, absolutně o 4,6 mld. Kč).

Růst vývozu zboží z České republiky do Turecka v roce 2016 (o 6,2 mld. Kč) byl následován poklesem v roce 2017 (o 0,2 mld. Kč).

Graf 7 - Zahraniční obchod se státy EU v roce 2017 (podíly v %)

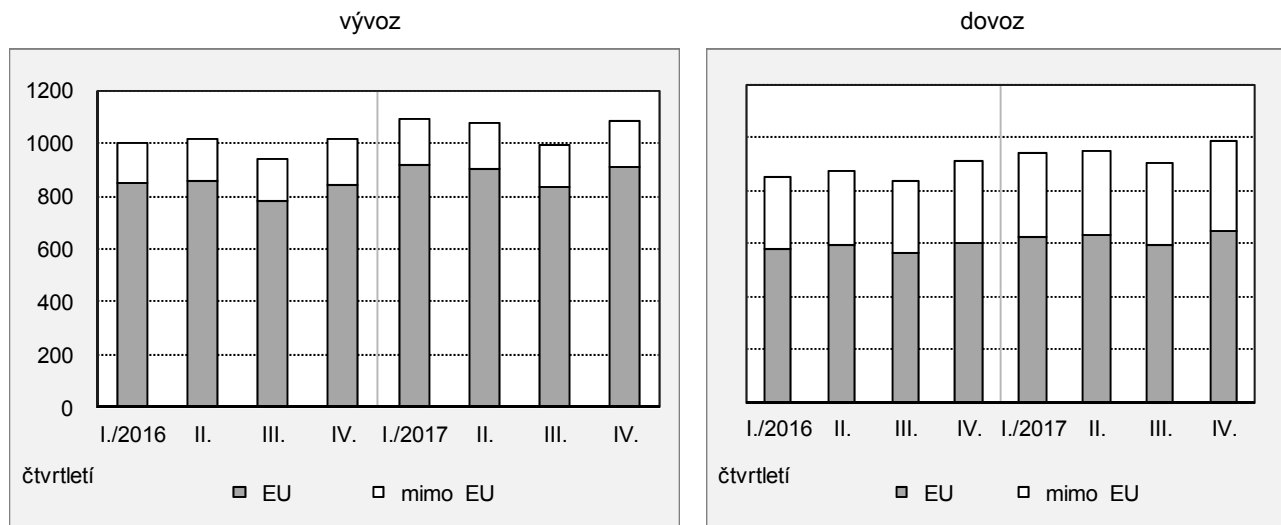

³ **Státy EU** - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko.

⁴ Podíl **nespecifikovaných států** v roce 2017 na celkovém obratu zahraničního obchodu tvořil 0,3 %. Kód země nespecifikováno používá zpravodajská jednotka v případech, kdy nemá žádné informace o původu zboží.

Dovoz zboží ze států EU meziročně vzrostl o 6,8 % (158,8 mld. Kč) a v roce 2017 činil 2 503,8 mld. Kč. Zatímco dovoz ze států mimo EU v roce 2016 klesl o 4,3 % (50,2 mld. Kč), tak v roce 2017 naopak zaznamenal nárůst o 13,2 % (149,2 mld. Kč) na 1 275,6 mld. Kč.

Graf 8 - Zahraniční obchod se státy EU a se státy mimo EU (v mld. Kč)

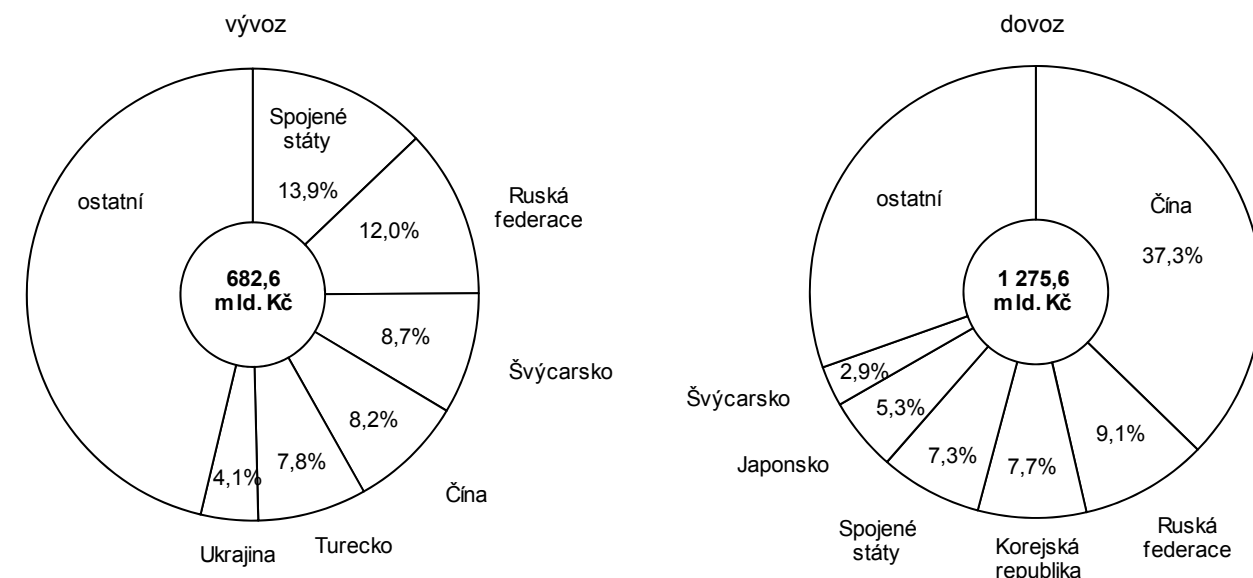
V roce 2017 rostl dovoz zboží České republiky ze všech států Evropské unie s výjimkou Malty, Kypru a Lucemburska. Na navýšení celkové roční hodnoty **dovozu ze států Evropské unie** kladně působil především růst dovozu z Německa (o 57,4 mld. Kč), Rakouska (o 18,3 mld. Kč), Irska (o 10,3 mld. Kč), Itálie (o 9,4 mld. Kč), Maďarska (o 8,7 mld. Kč) a Francie (8,6 mld. Kč).

Ze států mimo EU stojí za zaznamenání meziroční změna **dovozu** z Číny (nárůst o 10,1 % v roce 2017 proti poklesu o 7,6 % v roce 2016) a přerušený pokles obchodu s Ruskou federací (nárůst hodnoty dovozu až o 38,5 % v roce 2017 proti poklesu o 19,1 % v roce 2016).

V roce 2017 pouze u 19 mimounijních států došlo k poklesu dovozu (např. Norsko, Kostarika a Singapur), u všech ostatních zaznamenal dovoz do Česka růst. Nejvyšší meziroční absolutní nárůsty dovozu zboží vykázala již zmíněná Čína (o 43,7 mld. Kč) a Ruská federace (o 32,3 mld. Kč), dále pak zejména Korejská republika (o 13,1 mld. Kč), Spojené státy (o 12,6 mld. Kč) a Ázerbájdžán (o 12,1 mld. Kč).

Saldo zahraničního obchodu podle pohybu zboží se státy Evropské unie skončilo přebytkem 1 055,4 mld. Kč, který byl meziročně o 76,7 mld. Kč vyšší, a se státy mimo EU schodkem 593,0 mld. Kč, jenž se meziročně prohloubil o 114,8 mld. Kč. Celková **bilance zahraničního obchodu** se zbožím dosáhla 443,2 mld. Kč a v porovnání s rokem 2016 se snížila o 36,2 mld. Kč.

Graf 9 - Zahraniční obchod se státy mimo EU v roce 2017 (podíly v %)

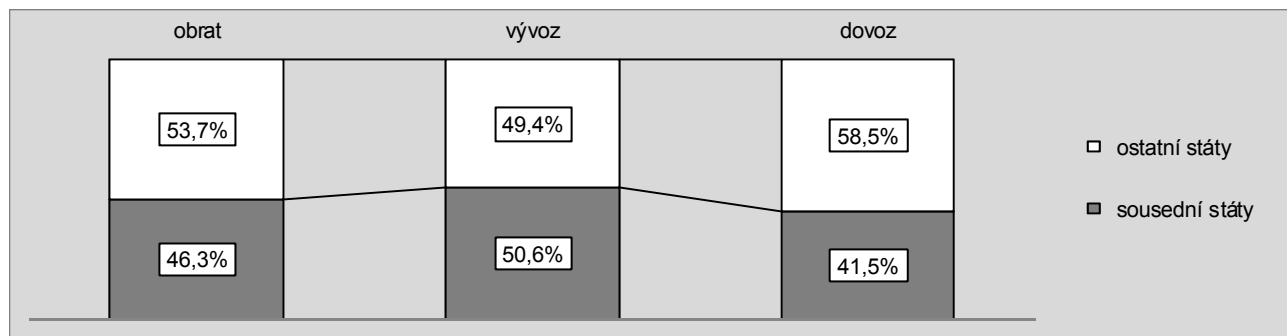
2.2. Zahraniční obchod se sousedními státy

Rozhodující část zahraničního obchodu České republiky připadá na čtyři sousední státy - Německo, Polsko, Rakousko a Slovensko. Uvedené státy významně ovlivňují dynamiku celkového vývozu a dovozu a tím i celkovou bilanci zahraničního obchodu. V roce 2017 činil podíl zahraničního obchodu se sousedními státy na celkovém obratu zahraničního obchodu České republiky 46,3 % (z toho na celkovém vývozu 50,6 % a na celkovém dovozu 41,5 %).

V roce 2017 proti roku 2016 vzrostl obrat zahraničního obchodu České republiky se sousedními státy o 6,3 % (z 3 507,6 mld. Kč na 3 727,0 mld. Kč).

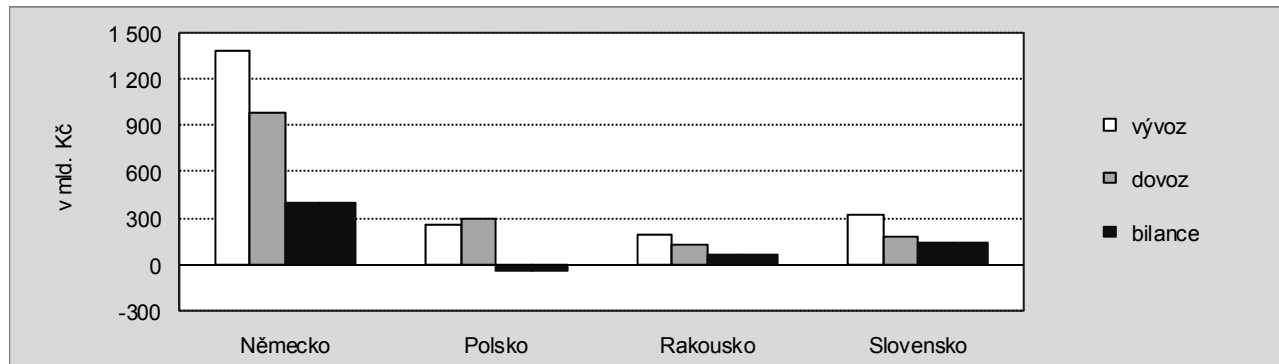
Růst vývozu do sousedních států o 6,6 % (z 2 015,7 mld. Kč na 2 148,3 mld. Kč) a současně dovozu ze sousedních států o 5,8 % (z 1 492,0 mld. Kč na 1 578,6 mld. Kč) vedl v roce 2017 k navýšení přebytku celkové obchodní bilance se sousedními státy proti roku 2016 o 46,0 mld. Kč.

Graf 10 - Zahraniční obchod se sousedními státy ČR v roce 2017 (podíly v %)

Hlavním obchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Německo**, které je pochopitelně současně i nejvýznamnějším zahraničněobchodním partnerem České republiky. Na celkovém obratu zahraničního obchodu v roce 2017 se podílelo 29,4 %, zatímco na celkovém obratu zahraničního obchodu se sousedními státy 63,5 %. Podíl Německa na vývozu do sousedních států ČR se rovnal 64,4 % a na dovozu ze sousedních států ČR 62,2 %.

Graf 11 - Zahraniční obchod ČR se sousedními státy v roce 2017

Druhým největším zahraničněobchodním **partnerem** České republiky ze sousedních států je **Polsko** (14,7 %), které mělo i druhý největší podíl (6,8 %) na celkovém zahraničním obchodu ČR v roce 2017. Hodnota **obratu** zahraničního obchodu Česka s Polskem byla však v porovnání s hodnotou obratu zahraničního obchodu s Německem výrazně nižší (zhruba na úrovni jedné čtvrtiny), takže i vliv obchodu s Polskem na celkový zahraniční obchod ČR byl podstatně slabší (ve srovnání s Německem).

Již podruhé od vzniku samostatné České republiky v roce 1993 se Slovensko celkovým součtem hodnoty vyvezeného a dovezeného zboží nezařadilo na stabilní druhou příčku. Z hlediska pořadí jednotlivých států podle hodnoty obratu zahraničního obchodu klesl obchod se Slovenskem z třetího místa v roce 2016 na čtvrté. V roce 2017 obrat s tímto státem opět nedosáhl hodnot předcházejícího roku a meziročně klesl o 0,3 %, přestože dovoz vzrostl o 3,4 %, ale hodnotově významnější vývoz klesl o 2,3 %.

Nejnižší zastoupení (8,2 % v roce 2017) na zahraničním obchodu České republiky se sousedními státy mělo **Rakousko**, které se s podílem 3,8 % na celkovém obratu zahraničního obchodu ČR umístilo na osmém místě.

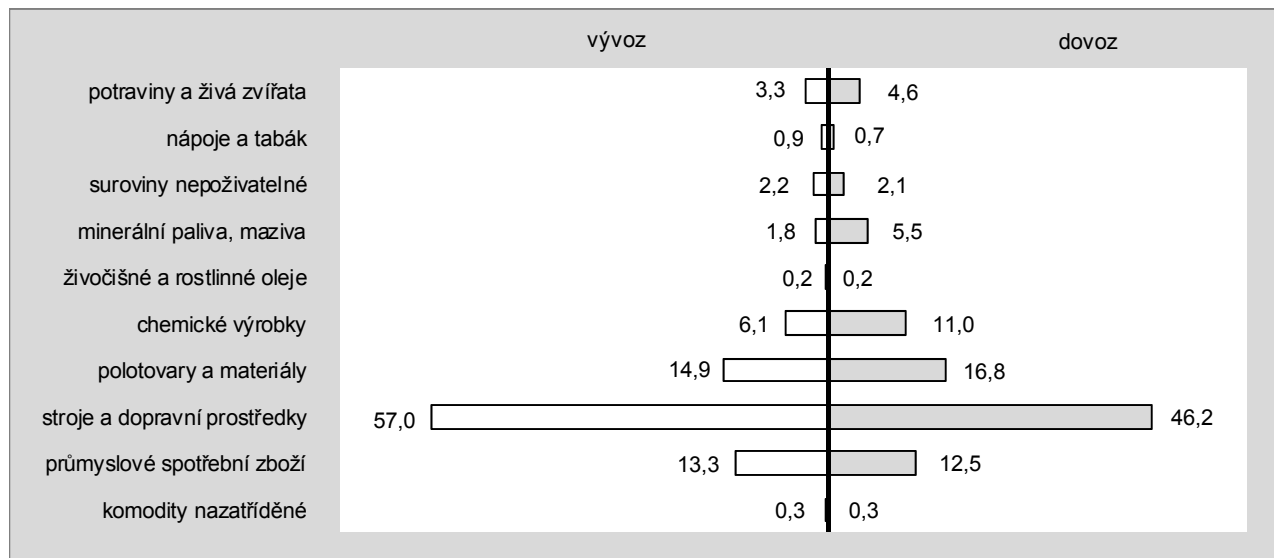
⁵ Prvních pět států podle obratu zahraničního obchodu ČR v roce 2017: Německo, Polsko, Čína, Slovensko a Francie.

3. Zbožová struktura

3.1. Vývoz a dovoz podle tříd SITC

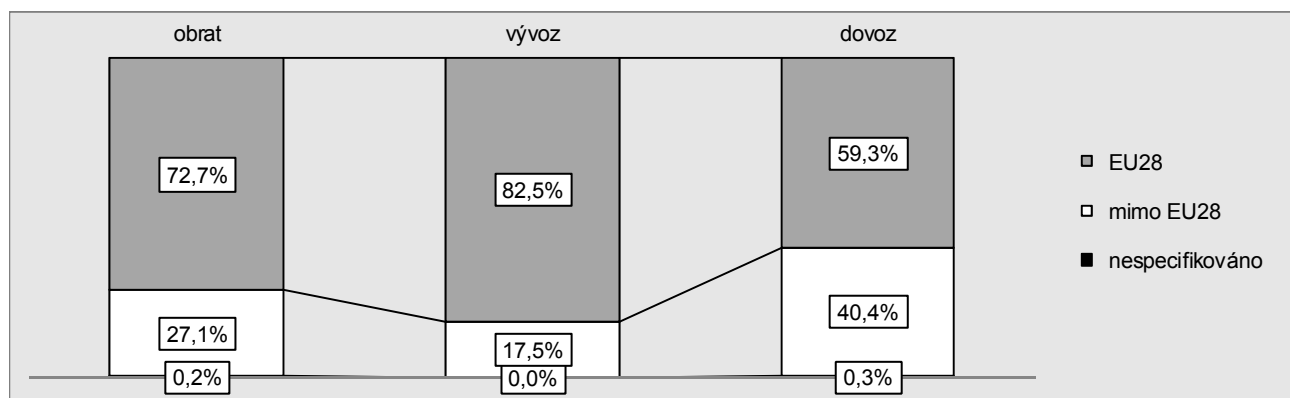
Zbožová struktura zahraničního obchodu v roce 2017 byla provázena meziročním růstem **vývozu i dovozu** většiny agregovaných tříd zboží podle Standardní mezinárodní klasifikace zboží⁶.

Graf 12 - Zbožová struktura zahraničního obchodu podle deseti tříd SITC v roce 2017 (podíly v %)

Největší absolutní meziroční navýšení nastalo u **vývozu strojů a dopravních prostředků** (o 182,8 mld. Kč). Velká část tohoto přírůstku (161,4 mld. Kč) patřila vývozu zboží do států Evropské unie, jmenovitě hlavně do Německa, Francie, Spojeného království, Slovenska a Polska. V roce 2017 se z České republiky odeslala hlavně motorová vozidla k dopravě osob, díly a příslušenství motorových vozidel, zařízení k automatizovanému zpracování dat, telefonní přístroje, klimatizační zařízení a čerpadla paliv.

Graf 13 - Teritoriální struktura obchodu se stroji a dopravními prostředky v roce 2017 (podíly v %)

Druhý nejvyšší růst vývozu (o 37,6 mld. Kč) zaznamenalo **průmyslové spotřební zboží**, které z 85,6 % směřovalo do států EU, nejvíce pak do Německa, na Slovensko, do Rakouska, Spojeného království a Francie. Vyvážely se především sedadla do motorových vozidel a jejich díly, hračky a média pro záznam zvuku.

V porovnání s předchozím rokem se dále zvýšil vývoz polotovarů a materiálů⁷ (o 21,4 mld. Kč), chemikálií a příbuzných výrobků (o 20,2 mld. Kč) a nepoživatelných surovin. Vývoz minerálních paliv zůstal takřka na stejné úrovni, naopak pokles zaznamenaly živočišné a rostlinné oleje (o 3,8 mld. Kč) a potraviny a živá zvířata.

⁶ Standardní mezinárodní klasifikace zboží (SITC) je mezinárodní klasifikace zboží vypracovaná Statistickým úřadem Organizace spojených národů. Poslední 4. revize byla vydána v roce 2006. Cílem je uspořádání zboží v rámci mezinárodního obchodu. Současná verze SITC se skládá z 10 tříd, 67 oddílů, 262 skupin, 1 023 podskupin a 2 970 položek.

Všech deset tříd podle SITC je vyjmenováno v grafu 12.

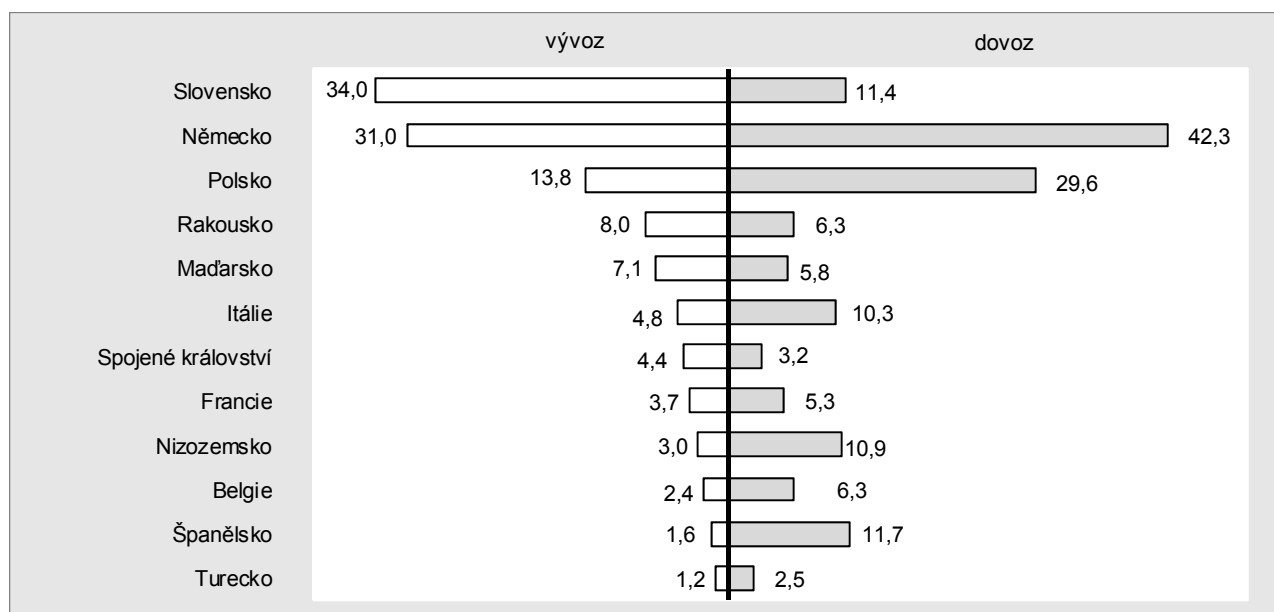
⁷ Polotovary a materiály = tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (SITC 6).

Nejvyšší meziroční navýšení českého **dovozu** bylo patrné u **strojů a dopravních prostředků** (o 153,6 mld. Kč), které bylo téměř stejným podílem ovlivněno zvýšením jejich dovozu jak ze států EU (o 79,4 mld. Kč), tak ze států mimo EU (o 74,1 mld. Kč). V roce 2017 bylo do Česka dovezeno toto zboží v hodnotě 1 755,5 mld. Kč, z čehož největší část tvořily díly a příslušenství motorových vozidel, telefonní přístroje, motorová vozidla k dopravě osob a elektronické integrované obvody. Dováželo se hlavně z Německa, Číny, Polska, Korejské republiky a Slovenska.

Druhý největší absolutní meziroční přírůstek dovozu zaznamenaly **polotovary a materiály** (o 48,7 mld. Kč). V roce 2017 byly častými dovozními položkami této třídy výroby ze základních kovů, hliník, výroby ze železa a oceli, papír a lepenka. Největší část dovozu byla přivezena z Německa, Polska a ze Slovenska.

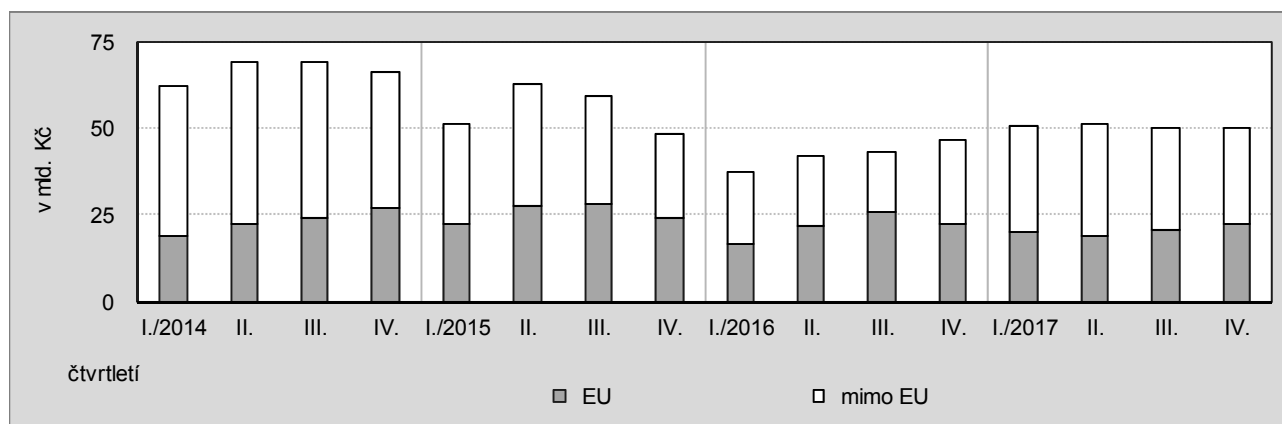
V porovnání s rokem 2016 se v roce 2017 dovezlo do Česka o 16,5 mld. Kč více chemikálií a příbuzných materiálů, přičemž téměř 30 % obchodu bylo realizováno s Německem. Meziroční přírůstky dovozu byly také například u průmyslového spotřebního zboží (o 43,7 mld. Kč), u potravin a živých zvířat (o 2,6 mld. Kč) a u nápojů a tabáku (o 2,4 mld. Kč). Klesl pouze dovoz živočišných a rostlinných olejů (o 3,0 mld. Kč).

Graf 14 - Potraviny a živá zvířata v obchodě s vybranými státy v roce 2017 (v mld. Kč)

Čtyři roky trvajících meziroční pokles českého dovozu **minerálních paliv** se rokem 2017 zastavil. Dovoz této komodity dosáhl hodnoty 207,5 mld. Kč, přičemž relativně se navýšil o 18,5 % a absolutně o 32,4 mld. Kč. V porovnání s rokem 2016 vzrostl především dovoz ropy, ropných výrobků a příbuzných materiálů (o 28,6 mld. Kč). Dovoz elektrického proudu a topného plynu zůstal téměř na stejné úrovni.

Graf 15 - Dovoz minerálních paliv ze států EU a mimo EU

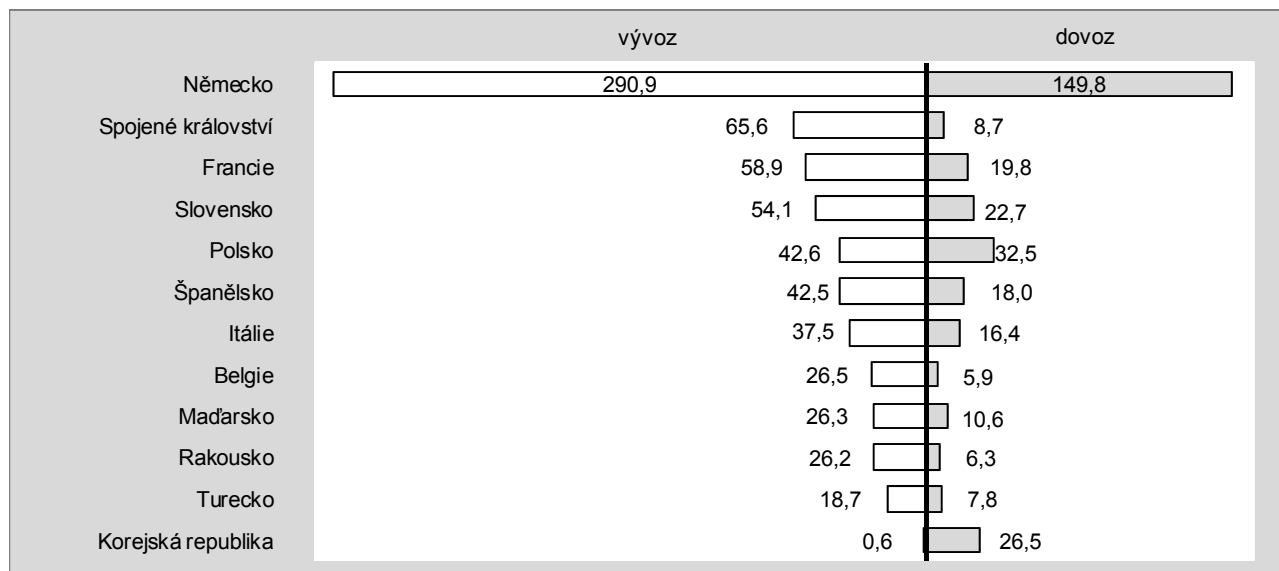

Procentní zastoupení jednotlivých zbožových tříd podle SITC zahraničního obchodu se státy EU je na vývozu i dovozu téměř shodné s rozložením celkového obchodu. Jediný výrazný rozdíl je patrný u dovozu minerálních paliv, který je z velké části určován dodávkami ruského plynu a ropy.

3.2. Zahraniční obchod se silničními vozidly

Hlavní položkou vývozu České republiky v roce 2017 byla i nadále **silniční vozidla** (SITC 78)⁸, z nich pak **osobní automobily** (SITC 781) a **díly a příslušenství motorových vozidel** (SITC 784). Vývoz silničních vozidel byl ze všech oddílů SITC nadále nejdominantnější (897,6 mld. Kč) a meziročně o 57,8 mld. Kč vyšší. Převážná jeho část (765,4 mld. Kč), která se meziročně zvýšila o 51,0 mld. Kč, připadla na obchod se státy Evropské unie a z toho jedna třetina na obchod s Německem.

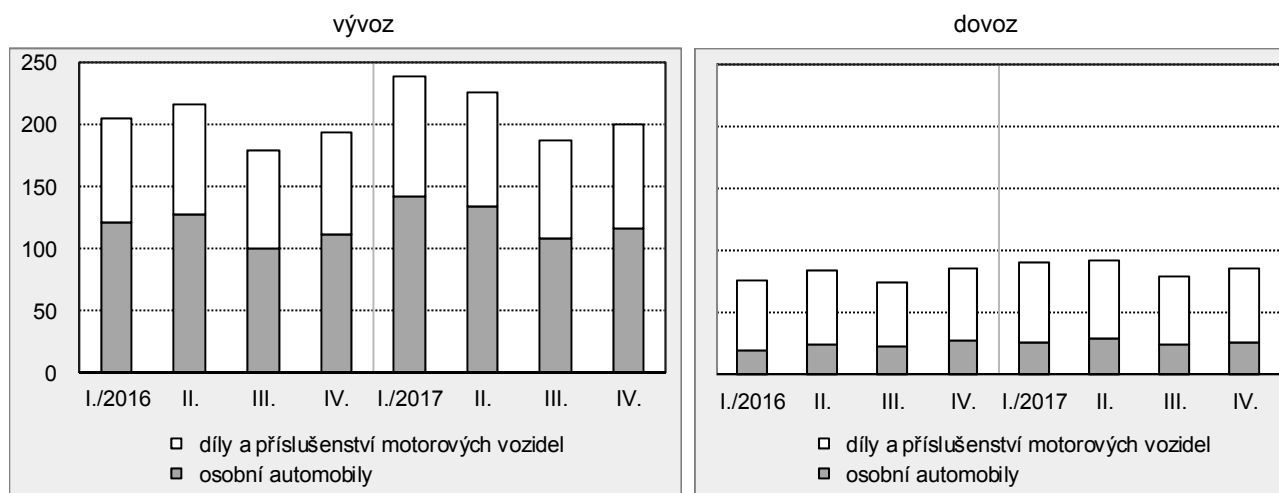
Graf 16 – Vývoz a dovoz silničních vozidel s vybranými státy v roce 2017 (v mld. Kč)

Na celkovém **vývozu** zboží z Česka se silniční vozidla podílela 21,0 %, z toho osobní automobily 11,8 % (11,5 % v roce 2016) a díly a příslušenství motorových vozidel 8,2 % (8,4 % v roce 2016). Vývoz osobních automobilů meziročně vzrostl o 8,8 % a vývoz dílů a příslušenství motorových vozidel se meziročně zvýšil o 4,8 %.

Vývoz osobních automobilů a zároveň dílů a příslušenství motorových vozidel ve všech jednotlivých čtvrtletích roku 2017 meziročně vzrostl. Stejně jako v předchozích letech bylo hodnotově nejslabší třetí čtvrtletí roku 2017, naopak nejvíce se vyvezlo osobních automobilů i dílů a příslušenství motorových vozidel v prvním čtvrtletí.

Graf 17 - Zahraniční obchod s osobními automobily a díly a příslušenstvím motorových vozidel (v mld. Kč)

Silniční vozidla mají na vývoj celkového **dovozu** i dovozu strojů a dopravních prostředků podstatně slabší vliv než u vývozu. Dovoz silničních vozidel se meziročně zvýšil o 6,5 % (o 24,3 mld. Kč). Podíl tohoto zboží na celkovém dovozu dosáhl 10,5 % a na dovozu strojů a dopravních prostředků 22,8 %.

⁸ Oddíl 78 (silniční vozidla) podle SITC se skládá z 6 skupin (781 - osobní automobily, včetně dodávkových vozů, 782 - motorová vozidla k dopravě zboží a pro speciální účely, 783 - motorová silniční vozidla pro veřejnou dopravu, traktory, 784 - díly a příslušenství motorových vozidel, 785 - motocykly, jízdní kola, invalidní vozíky, 786 - přívěsy, návěsy; ostatní vozidla bez mechanického pohonu).

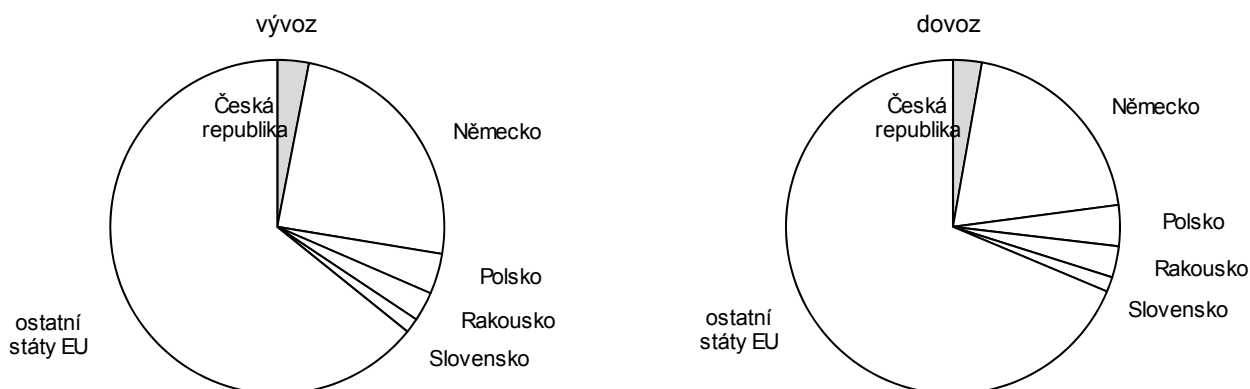
4. Údaje Eurostatu⁹

Tempo růstu **vývozu** států Evropské unie v roce 2017 ve srovnání s předchozím rokem zrychlilo na 7,4 % a jeho celková hodnota se tak meziročně zvýšila téměř o 362 mld. EUR na 5 223,7 mld. EUR. Celkový dovoz států EU rostl ještě rychleji, a to o 7,9 % (377,6 mld. EUR) na 5 138,7 mld. EUR. V roce 2016 vývoz EU stagnoval a dovoz byl vyšší jen o necelé jedno procento.

Vývoz devatenácti států eurozóny¹⁰ v roce 2017 meziročně stoupl o 7,3 %, dovoz vzrostl o 8,8 %. Česká republika se na **vývozu** států EU podílela 3,1 %, na **dovozu** činil její podíl 2,8 %. Na obou směrech obchodu to byl o 0,1 p. b. vyšší příspěvek než v roce 2016.

Podle dat statistického úřadu Evropské unie Eurostatu vzrostl český vývoz a dovoz v roce 2017 o 8,5 % a 10,9 % po růstu o 3,3 % a 1,4 % v předchozím roce.

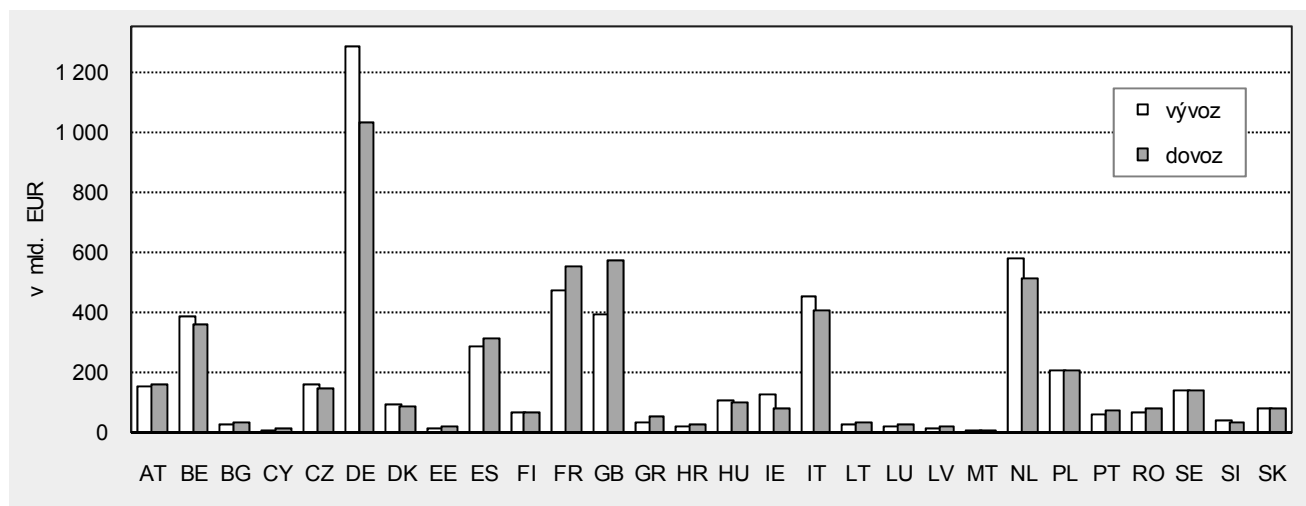
Graf 18 - Postavení České republiky a jejích sousedních států ve vývozu a dovozu států EU jako celku v roce 2017

Bilance států Evropské unie skončila v roce 2017 přebytkem 85,0 mld. EUR, který byl ve srovnání s rokem 2016 o 15,7 mld. EUR nižší. Nejvyšší kladnou bilanci zaznamenalo Německo (248,8 mld. EUR), Nizozemsko (67,6 mld. EUR), Itálie (47,4 mld. EUR), Irsko (43,1 mld. EUR), Belgie (20,8 mld. EUR) a Česká republika (16,1 mld. EUR).

Deficitem skončily zejména bilance Spojeného království (179,3 mld. EUR), Francie (79,2 mld. EUR), Španělska (28,3 mld. EUR) a Řecka (21,4 mld. EUR).

Graf 19 - Zahraniční obchod jednotlivých států EU¹¹ v roce 2017

⁹ Údaje Eurostatu (statistický úřad Evropské unie), 10. srpen 2018.

¹⁰ Státy Eurozóny (19 členských států): Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko.

¹¹ Státy EU - státy Evropské unie (28 členských států): Belgie (BE), Bulharsko (BG), Česká republika (CZ), Dánsko (DK), Estonsko (EE), Finsko (FI), Francie (FR), Chorvatsko (HR), Irsko (IE), Itálie (IT), Kypr (CY), Litva (LT), Lotyšsko (LV), Lucembursko (LU), Maďarsko (HU), Malta (MT), Německo (DE), Nizozemsko (NL), Polsko (PL), Portugalsko (PT), Rakousko (AT), Rumunsko (RO), Řecko (GR), Slovensko (SK), Slovinsko (SI), Spojené království (GB), Španělsko (ES), Švédsko (SE).